

Painehaavariskin Braden arviointi

Suosittelujen yleisriskimittarien riskirajat ja painehaavojen esiintyminen

Riski-luokka	SHAPE Risk Scale (SRS) riskipisteet	Braden-riskipisteet	Painehaavojen esiintyminen (%) SRS / B	Potilaita riskissä (%) SRS / B
Erittäin korkea riski	≥ 19	6 - 9	39 / 47	3 / 3
Korkea riski	13 - 18	10 - 14	23 / 29	29 / 27
Keskinkertainen riski	7 - 12	15 - 18	14 / 16	57 / 24*
Matala riski	≤ 6	19 - 23	3 / 7	11 / 46*

Soppi, Iivanainen & Korhonen 2012/2014

*P< 0.001

Patjan valintaopas

Patjan valinta painehaavariskiluokituksen mukaan (esim. SRS, Braden, Norton)

PAINEHAAVARISKI	TUOTTEET	TUOTEKUVAUS
Erittäin korkea painehaavariski	Carital® Optima Täyspatja Carital® OptimaBario Täyspatja Carital® OptimaEZ420 Täyspatja	Automaattisesti säätyvä Carital® Antideformaatiopatja™. Painosuositus 7-300 kg. Automaattisesti säätyvä Carital® Antideformaatiopatja™. Painosuositus 40-400 kg. Automaattisesti säätyvä Carital® Antideformaatiopatja™. Painosuositus 40-200 kg.
Korkea painehaavariski	Carital® OptimaEZ Täyspatja	Automaattisesti säätyvä Carital® Antideformaatiopatja™. Painosuositus 40-175 kg.
Keskinkertainen painehaavariski	Carital® ASO Täyspatja EkoUltraXL Täyspatja EkoXL Täyspatja Tergo®Safe4 Täyspatja Tergo®Safe2 Täyspatja Tergo®Safe3 Täyspatja EkoUltra Täyspatja EkoWave Täyspatja	Alaraajojen kipua lievittävä yhdistelmäpatja. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit sekä jalkaosassa ilmakennosto. Painosuositus 0-175 kg. 11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-250 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 10 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-200 kg. 11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-250 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-180 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-150 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg.

Autamme tarvittaessa oikean patjan valitsemisessa riskiarvioituksen mukaan, halutessanne autamme myös patjakoon valinnassa. Erikoiskokoja saatavana kaikista patjoista. **Täyspatjat on mahdollista saada kiinteällä pelastuspäällisellä.**

Braden

painehaava-riskimittari

Braden B, Bergstrom N.
A conceptual schema for the study of the etiology of pressure sores. Rehabilitation Nursing 1987;12:8–12.

Bergstrom N, Braden BJ, Laguzza A, Holman V.
The Braden scale for predicting pressure sore risk. Nurs Res 1987; 36:205–210.

Soppi E, Iivanainen A, Korhonen P.
Concordance of Shape Risk Scale, a new pressure ulcer risk tool, with the Braden scale. Int Wound J 2012, DOI: 10.1111/iwj.12015; 2014; 11: 611-515

Soppi E, Iivanainen A.
Painehaavariski ja makuu-
alustojen käyttö. Erikoislääkäri
2015;25:11-15.

Käännös tarkistettu 2015
Esa Soppi

TPN: täydellinen parente-
raalinen ravitus

Luokittelu/ Pisteet	1	2	3	4
Fyysinen aktiivisuus	Sänkyyn hoidettava potilas	Istumaan kykenevä potilas Kyky kävellä rajoittunut huo- mattavasti tai puuttuu. Ei pysty kannattamaan omaa painoaan ja/tai vaatii avustusta siirtymisessä tuoliin tai pyörätuoliin.	Kävelee ajoittain Kävelee ajoittain päivän aikana, mutta vain lyhyitä matkoja joko ilman apua tai avustettuna. Viettää suurimman osan hoito- vuorosta sängyssä tai tuolissa.	Kävelee usein Kävelee huoneen ulkopuolella vähintään kahdesti päivässä ja huoneessa kerran kahdessa tunnissa valvellaoloaikana.
Liikkuvuus Kyky muuttaa ja kontrol- loida kehon asentoa	Täysin liikkumaton Ei pysty aktiivisesti lainkaan liikutta- maan kehoaan tai rajojaan ilman apua.	Hyvin rajoittunut Pystyy ajoittain muuttamaan kehon tai raajojen asentoa, mutta on kyke- nemätön toistuviin tai huomattaviin asentomuutoksiin avustamatta.	Osittain rajoittunut Useita, joskin pieniä raajojen asentomuutoksia ilman avustusta.	Rajoittamaton Huomattavia ja toistuvia asentomuutoksia ilman avustusta.
Venyttävät ja hankaavat voimat	Huomattavia Vaatii huomattavaa tai täydellistä avustusta liikutamisessa. Nostaminen ilman liu'uttamista mahdotonta. Liukuu usein tuolissa tai sängyssä vaativen useasti toistuvaa apua. Spastisiteetti, kontratuurat tai rauhattomuus johtavat lähes jatkuvaan hankaukseen.	Ajoittaisia Liikkuu vapaasti tai vaatii vain mini- maalista avustusta. Liikkuessa keho todennäköisesti hankaa lakanoita ja muita hoitovälineitä vasten. Pystyy pitämään kohtuullisen hyvän asen- non tuolissa tai sängyssä suurimman osan aikaa, mutta liukuu ajoittain.	Ei esiinny Liikkuu sängyssä tai tuolissa avustamatta ja lihasvoimaa on riittävästi kohottamaan kehon irti alustasta liikku- misen aikana. Ylläpitää hyvän asennon sängyssä tai tuolissa jatkuvasti.	
Tuntoaisti Kyky reagoida tarkoituk- senmukaisesti paineesta johtuvaan epämukavuuteen	Puuttuu Ei reagoi (valita, kavahtaa tai takerru) kivuliaaseen ärsykkeeseen alentunees- ta tajunnan tasosta tai rauhoittavasta lääkityksestä johtuen TAI rajoittunut kyky tunkea kipua suurimmalta osin kehon pinta-alasta.	Huomattavasti alentunut Reagoi vain kivuliaaseen ärsykkeee- seen. Ei pysty kommunikoimaan epämukavuutta muuten kuin valit- tamalla tai rauhattomuudella TAI on tuntopuutos, joka rajoittaa kivun tai epämukavuuden tuntemusta yli puolelta kehon pinta-alasta.	Jonkin verran alentunut Reagoi puhutteluun, mutta ei voi aina ilmaista epämukavuutta tai tarvetta kääntämiseen TAI on osittainen tuntopuutos, joka rajoittaa kykyä tunkea kipua tai epämukavuutta 1-2 raajassa.	Normaali Reagoi puhutteluun. Ei ole tuntopuutoksia, jotka rajoittavat kykyä tunkea tai ilmaista kipua tai epämukavuutta.
Ihon altistuminen kosteudelle	Jatkuvasti kostea Iho pysyy melkein jatkuvasti kosteana hikoilusta tai virtsasta tms. johtuen. Kosteutta havaitaan aina kun potilasta liikutetaan tai käännetään.	Usein kostea Iho on usein, mutta ei aina kostea. Lakanat täytyy vaihtaa ainakin kerran hoitovuorossa.	Ajoittain kostea Iho on ajoittain kostea vaatien vuodevaatteiden ylimääräisen vaihdon kerran päivässä.	Harvoin kostea Iho on yleensä kuiva; vuodevaatteet vaihdetaan tavanomaisin välein.
Ravinnon nauttiminen Tavanomainen ravinnon nauttimismalli	Riittämätön Ei koskaan syö kokonaista kattausta. Nauttii harvoin korkeintaan kolmasosan tarjotusta ateristiä. Nauttii 2 annosta tai vähemmän proteiinipitoista ruokaa (liha/ maito) päivässä. Nauttii nesteitä heikos- ti. Ei nauti nestemäistä ravintolisää TAI ei nauti mitään suun kautta ja/tai nauttii vain kirkkaita nesteitä tai on TPN > 5 pv.	Todennäköisesti riittämätön Syö harvoin kokonaisen kattauksen tai nauttii vain puolet tarjotusta ateristiä. Nauttii vain 3 annosta proteiinipitoista ruokaa (liha/maito) päivässä. Nauttii ajoittain nes- temäistä ravintolisää TAI Ei saa optimaalista määrää nesteitä tai letkuruokintaa.	Kohtuullinen Syö yli puolet kustakin ateristiä. Nauttii 4 annosta proteiinipitoista ruokaa (liha/maito) päivittäin. Kiellettyy ajoittain ruuasta, mutta nauttii tarjotun ravintolisän TAI on letkuruokinnalla tai TPN -ravitse- muksella, joka todennäköisesti kattaa ravitsemustarpeen.	Hyvä Syö suuren osan jokaisesta ateristiä. Ei koskaan kieltäydy ateristiä. Syö tavallisesti ≥4 annosta lihaa ja maitotuot- teita. Joskus nauttii ravintoa aterioiden välillä. Ei tarvitse ravintolisää.